

11—25 53 469 697 Kr., og heraf gik til Folkeskolen 704 753 Kr., hvilket vil sige 1,3 pCt. af de samlede Udgifter. Saadan var Forholdet, da Venstre traadte til. Jeg skal derefter tage Finansaaret 1908—09 — det er for saa vidt ligegyldigt, hvilket Aar man tager, thi Statsregnskaberne viser jævnt stigende Tal paa dette Omraade —, da var de samlede Udgifter paa §§ 11—25 81 377 919 Kr. 52 Ø., og heraf gik til Folkeskolen 6 379 075 Kr. 59 Ø. eller 7,8 pCt. af alle Udgifterne. Og tager vi det sidste Aar, da Venstre havde Regeringen, 1923—24, var de samlede Udgifter 369 718 642 Kr. 60 Ø. og heraf til Folkeskolen 35 840 720 Kr. 24 Ø., det vil sige 9,7 pCt. af alle Udgifterne. I disse 25 Aar er Udgifterne til Folkeskolen altsaa steget fra 1,3 pCt. til 9,7 pCt. af de samlede Udgifter. Det forekommer mig ikke, at det ærede Medlems Paastand staar i god Samklang med disse Tal.

Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen var saa elskværdig at ofre nogle Bemærkninger paa mig, og da der er noget, der hedder: Lige for lige, hvis Venskab skal holdes, vil jeg gerne kvittere for det. Det ærede Medlem betegnede mig som stokkonservativ, og det maa sikkert i hans Mund være noget meget slemt, noget af det værste, man kan være. Begrundelsen var ret interessant, idet det ærede Medlem sagde, at jeg med Hensyn til Skolesager som andre Sager holder paa Lovgivningsmagtens Myndighed, hvorimod det ærede Medlem holder paa ministerielle Cirkulærer, og han opfordrede jo den højterede Minister til at reformere ved Hjælp af Cirkulærer, da han ikke var sikker paa, at Lovgivningsmagten hurtigt nok vilde vedtage de foreslaaede Skolereformer. Efter min Opfattelse er der ingen Tvivl om, hvad der er mest grundlovs-mæssigt, og heller ikke, hvad der er mest frisindet. Jeg kan for øvrigt oplyse, at det ærede Medlems Partifælle, vor Kollega i Skolekommissionen, Overlærer Kjærgaard i Korsør, har hævdet akkurat den samme Opfattelse som jeg i en Artikel i „Folkeskolen“, nemlig at man jo kunde vente med Reformerne, indtil Lovgivningsmagten har sagt sin Mening.

Det ærede Medlem talte endvidere om Venstres store Frafald, idet han sammenlignede Forholdene nu med Bergs Dage. Det er nu ganske interessant, at paa Skolevæsenets Omraade stod Kampen netop den Gang om, hvorvidt Sagerne skulde ordnes gennem Ministervælde ved ministerielle Cirkulærer eller ad Lovgivningens Vej. Under Ministeriet Estrup blev der jo regeret ved

Cirkulærer; der kom Cirkulærer, hvorved man søgte at knægte Skolelærernes Ytringsfrihed, der kom Cirkulærer om Skolestuernes Brug o. s. v. Nu vil det ærede Medlem maaske sige, at der er den store Forskel, at den Gang havde vi en reaktionær Regering, medens de Cirkulærer, som den nuværende Minister vil udstede, sikkert vil blive meget frisindede. Det er der jo nu meget delte Meninger om. Det er muligt, det ærede Medlem har den Mening, men der er andre, som har en ganske anden, nemlig at den Administration, der øves fra Undervisningsministeriets Side, netop ikke er frisindet. Og een Ting er jo i hvert Fald sikker: hvis vi skal have disse Sager ordnet ved Ministercirkulærer, saaledes at der sker Forandringer, hver Gang vi faar et nyt Ministerium, vil der i vore Skoleforhold og Seminarieforhold komme en Uro og en Planløshed, som ikke er af det gode. Jeg vil derfor henstille til det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen at overveje, hvis Standpunkt der er det mest reaktionære, hans, naar han holder paa sine Cirkulærer, eller mit, naar jeg holder paa Lovgivningsmagtens Medvirkning og Indflydelse.

Gerhard Nielsen: En opmærksom Iagttagelse af Partiet Venstres Stilling i den senere Tid maa komme til det Resultat, at Partiet er ved at drive stærkt over i negativ Retning. Det gælder navnlig med Hensyn til de sociale Love, hvis Forbedring Partiet synes at ville sætte alt ind paa at hindre, og de nye sociale Lovforslag, som man synes at ville hindre. Det er muligt, at denne Holdning er noget begrundet i den af det ærede Medlem Hr. Kragh omtalte dybe Mistillid til Regeringen. Det, at et Oppositionsparti har Mistillid til Regeringen, er der i og for sig ikke noget at sige til, og man forstaar, at der navnlig hos det tidligere Regeringsparti, der har maattet forlade Ministertaburetterne, er megen Misfornøjelse med, at det tidligere Oppositionsparti har besat Pladserne. Men hvis Venstres Ledere og Rigsdagsmænd tror, at en negativ Politik vil vinde Bifald hos alle deres Vælgere, vil de sikkert i høj Grad forregne sig. Blandt Venstres Vælgere findes, i alt Fald i Jylland, en betydelig Del mindre Landbrugere, Husmænd og mindre Gaardmænd, og jeg skulde tage meget fejl, hvis disse efter min Opfattelse nøgternt tænkende Mennesker ret længe vilde give Bifald til, at det Parti, de støtter, fører en negativ Politik, heller ikke paa det sociale Omraade, thi disse Mennesker forstaar meget vel og erkender Berettigelsen af mange